

OBECNÍ ÚŘAD SOVOLUSKY

SOVOLUSKY 35 535 01 PŘELOUČ

IČ:00580660

TEL: 774 417 379

Ministerstvo životního prostředí ČR

Odbor výkonu státní správy VI

Resslova 1229/2A

500 02 Hradec Králové

Prostřednictvím datové schránky: 9gsaax4

Č.j.: MZP/2022/550/1499-Hd

Sp. zn.: ZN/MZP/2022/550/179

V Sovoluskách, dne 25. ledna 2023

Věc: Vyjádření obce v řízení o stanovení průzkumného území Sovolusky

Obci Sovolusky byla doručena výzva k vyjádření v nadepsané věci – řízení zahájeného na žádost společnosti Rudný průzkum Brno s.r.o. o stanovení průzkumného území Sovolusky pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska vyhrazených nerostů z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy a síru. Touto cestou podáváme v poskytnuté lhůtě toto vyjádření

Obec Sovolusky se záměrem stanovení průzkumného území Sovolusky nesouhlasí

Odůvodnění:

Dopady záměru do zákonem chráněných práv a zájmů

Obec Sovolusky leží na mírně svažité náhorní plošině přímo pod svahem, který nad obcí stoupá k hřebeni Železných hor, probíhajícím v místě mezi Sovoluskami a Semtěší. Obec je rozložena v polích a lukách obkroužených dokola lesy, které vytvářejí dnes již spíše vzácné zarámování obce. Toto zasazení v krajině uprostřed lesů tvoří krajinářsky hodnotný prvek, který místním obyvatelům do jisté míry kompenzuje jinak těžší dostupnost dopravy a služeb. Z těchto důvodů je obec i její okolí také vyhledávanou klidovou a rekreační oblastí pro obyvatele okolních aglomerací. V obci se nalézá několik rekreačních chalup a v jejím blízkém okolí leží rekreační oblasti – chatové osady Sovoluská Lhota, Seník, Krasnice, Rašovy, Vápenka, Ledce a další. V okolí obce se nalézají významné biokoridory a biocentra, částečně kopírující právě železnohorský hřeben a procházející navrhovaným průzkumným územím.

Okolní pole, pastviny, lesy a rybníky jsou obhospodařovány a slouží obživě místních obyvatel a stejně tak jejich rekreaci, sportovnímu vyžití a přispívají k pohodě bydlení i hodnotě jejich nemovitostí.

Navrhované průzkumné území má být položeno ve svahu přímo nad obcí tak, že se má rozkládat ve vzdálenosti pouhých několika desítek metrů nad obytnými domy v obci. Dokonce přímo v rámci navrhovaného území je umístěna probíhající stavba obytné zemědělské usedlosti (na pozemcích parc. č. 139/2–8 k.ú. Sovolusky u Přelouče).

Umístění průzkumného území do takto bezprostřední blízkosti obce (resp. tak, že má částečně přímo obydlenou část území obce zahrnout), navíc na svahu nad obcí znamená, že jakákoliv průzkumná, natož případná následná těžební činnost, ke které průzkum směřuje by měla bezprostřední a závažný vliv na život v obci.

Průzkumná a tím spíše případná následná těžební činnost by neodvratně představovala zvýšené emise v podobě hluku, prašnosti, otřesů, zvýšené těžké dopravy v místě a jejích zplodin. S ohledem na složení podloží tak, jak bylo popsáno při minulých průzkumech je zřejmé, že samostatným negativním dopadem by bylo i to, že by se na povrch dostala hornina obsahující toxické prvky. Samotné haldy této horniny, toxické výluhy i prach z nich by představovaly další ohrožení životního prostředí a zdraví obyvatel ale i znehodnocení zemědělské či lesní půdy v místech prováděného průzkumu.

Samostatnou kapitolou je vliv případného průzkumu na vodu v obci. V obci se nachází mnoho vrtaných i kopaných studní (jedna z nich např. leží i přímo v navrhovaném průzkumném území na pozemku parc. č. 139/2 a představuje jediný zdroj pitné vody pro zemědělskou usedlost). Studny jsou napájeny zvodněnými puklinami právě z navrhovaného průzkumného území. V místě je obecně známou skutečností, jaký negativní vliv měl na podzemní vody geologický průzkum prováděný v místě v padesátých letech. V důsledku průzkumné činnosti se tehdy do podzemních vod uvolnily nežádoucí příměsi toxických látek včetně arsenu a trvalo desítky let, nežli se znovu stabilizovala i samotná hladina podzemních vod, pro kterou průzkumná natož případná těžební činnost představuje vysoké riziko. Z podané žádosti není zřejmé, že by bylo počítáno s monitoringem vodních zdrojů (jak kvalitativním, tak kvantitativním) v rizikovém území před, v průběhu a po dokončení případných průzkumných prací.

Totéž platí pro vliv na vody povrchové. Navrhované průzkumné území protíná v části „Kaliště“ Pelíšský (též Brložský) potok, který protéká obcí, napájí v ní rybník, jakož i rybník Pelíšek v Sovoluské Lhotě a rybníky dále po toku. Potok významně přispívá ke zlepšování bilance vod v obci i okolí, a to zvláště za narůstajícího sucha posledních let, které má negativní dopady na život v obci a hospodaření v jejím okolí.

Co se dopadů na vody týče, v podrobnostech odkazujeme na vyjádření místně příslušného orgánu ochrany krajiny.

Zákonem chráněnými zájmy, které by byly stanovením průzkumného území Sovolusky dotčeny jsou tedy veřejný zájem obyvatel obce a vlastníků místních nemovitostí o ochranu přírody a krajiny dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ochranu půdy, lesa a vodních zdrojů, zachování zdraví a příznivého životního prostředí, na ochranu kvality života v obci a jakož i ochranu majetku a investic a korespondující individuální práva zejména právo na ochranu zdraví, právo na příznivé životní prostředí, právo na ochranu soukromého vlastnictví – tedy konkrétně před znehodnocením nemovitostí v důsledku popsanych vlivů průzkumné činnosti, jakož i před omezením vlastnického práva vlastníků pozemků v navrhovaném průzkumném území.

Vše uvedené platí o to více s ohledem na popsané navrhované umístění průzkumného území přímo do svahu bezprostředně nad obcí, takže veškeré případné práce by byly viditelné a slyšitelné z celého jejího území a s ohledem na reliéf by měly negativní vliv na povrchové i podzemní vody v obci i jejím okolí.

EIA

S ohledem na navrhovanou míru zásahu zejména rozlohu navrhovaného průzkumného území 3,392 km², míru zásahu do území – jádrové vrty (při předchozích průzkumech byly prováděny vrty až do hloubky cca 700m) a z toho plynoucí vlivy zejména na spodní vody se domníváme, že o případném povolení nelze rozhodnout bez provedení posouzení vlivu průzkumných prací na životní prostředí a pokud by nebyla žádost zamítnuta z jiných důvodů aby bylo před rozhodnutím požadováno předložení posouzení EIA.

Prozkoumané území – podnět k odpisu ložiska

Při rozhodování o návrhu je třeba vzít do úvahy, že intenzivní průzkumy zaměřené taktéž na nerosty, z nichž lze průmyslově vyrábět kovy a síru v místě probíhaly v historicky relativně nedávné době – polovině 50. let 20. stol. Dle veřejně dostupných informací na portálu České geologické služby bylo provedeno několik jádrových vrtů (hloubka 500–700 m) i průzkumných štol. Získané vzorky byly podrobeny důkladné analýze. Na základě výsledků tohoto průzkumu byl vyhodnocen výskyt vyhrazených nerostů v lokalitě a tato byla kategorizována jako zásoba nebilanční, tedy nevyužitelná. I za tohoto stavu poznání došlo naposledy v roce 2002 ke zrušení ložiskového území.

Na základě uvedených skutečností jsme pevně přesvědčeni o tom, že území je prozkoumáno dostatečně pro závěr, že vyhrazené nerosty v něm jsou nevyužitelné. I s ohledem na shora popsanou míru zásahu do zákonem chráněných zájmů, který by provádění průzkumu představovalo **podáváme tímto ve smyslu § 14a odst. 1 a §14b odst. 2 horního zákona podnět k podání návrhu na odpis zásob výhradního ložiska v katastru obce Sovolusky tak, že toto bude vyřazeno z evidence zásob, protože jsou dány důvody dle odst. 2 a 3 uvedeného §14a:**

(2) Zásoby výhradního ložiska je možno odepsat

a) z důvodů zvlášť složitých báňsko-technických, bezpečnostních nebo geologických poměrů souvisejících s přírodními podmínkami nebo vzniklých nepředvídanými událostmi,

b) jde-li o zásoby části výhradního ložiska, jejichž vydobytí není hospodářsky účelné,

*c) jde-li o zásoby, jejichž **dobývání by ohrozilo zákonem chráněné obecné zájmy, zejména ochranu životního prostředí a význam ochrany převyšuje zájem na vydobytí těchto zásob.***

(3) Nebilanční zásoby výhradního ložiska je možno odepsat, není-li předpoklad jejich využití ani v budoucnosti.

Pouze pro úplnost uvádíme, že samotný navrhovatel (do 16.11.2022 nesoucí název FoodPlace s.r.o.) sice převzal název organizace Rudný průzkum Brno, která v padesátých letech v lokalitě geologický průzkum prováděla, dle údajů v obchodním rejstříku však jde o společnost bez profesní historie v oboru, bez významnějšího majetku, jakož i dosavadní ekonomické aktivity, což samo o sobě implikuje riziko, zda by v případě vyhovění žádosti byl žadatel způsobilý dostát zákonným povinnostem uloženým organizaci při a po provádění geologického průzkumu.

Závěr

Záměr byl projednán na zasedání zastupitelstva obce, které s ním vyslovilo svůj nesouhlas. Částečný výpis ze zasedání tvoří přílohu tohoto vyjádření. S odvoláním na vše shora uvedené navrhuje žádost o stanovení průzkumného území Sovolusky zamítnout.

S pozdravem

Obec Sovolusky

Lenka Ille Šporková

starostka obce

OBEC SOVOLUSKY
Sovolusky 35
525 01 Přelouč
ICO: 00580660

Příloha: Částečný zápis z jednání zastupitelstva obce Sovolusky